

„სამშობლო დედის ძეგლი, არ გაცივლებს სხვაზედა, ორივე ტკბილი ძმობილო, მირჩენის ორსვე თვალზედა, როგორც უფალი, სამშობლოც ერთი ქვეყანაზედა“

ამიერიდან ქ. ქუთაისში გამოდის ახალი საზოგადოებრივი და სალიტერატურო გაზეთი

„ს ა მ უ რ ბ ლ ო“

ყოველკვირეული სურათებიანი დამატებით

გ ა ზ ე თ ი ღ ი რ ს: ერთი წლით 8 მანეთი, ნახევარ წლით 5 მან. ერთი თვით—ოთხი აბანი. ცალკე ნუმერი ერთი შაური, დამატებითი 7 კ. მისამართი: ქუთაისი, რედაქცია „სამშობლო“. ვისთხოვთ ომში დაბრუნებულ და მოკლულთა ნათესავ-მეგობრებს მოგვაწოდონ მათი სურათები. რედაქტორი ი. თ. ცინცაძე.

ქუთაისის გუბერნიის თავად-აზნაურთა წინამძღოლის თანამდებობას აღმასრულებელი თავადი გ. ა. კარსთავა ამით აუწყებს საზოგადოებას, რომ სამშაბათს, 9 ივნისს, დღის 12 საათზე, ქუთაისის საკათედრო ტაძარში გადახდის იქნება პანაშვილი დღის მთავრის

კოსტანტინე კოსტანტინეს ძის

სულის მოახსენებლად. 1—1—453

თედორე და მანდილი ათანასის ძენი ბრძანდებოდნენ, ანებთ ბრძანდებოდნენ ახალი აბაზიძისა, ნინა ჩხეიძისა ახალი ბრძანდებოდნენ, კოლია სადგროს ძე ბაბუაძისა, შორაძისა და ღათიძისა ბრძანდებოდნენ გულითადის მშუბარებით აუწყებენ ნათესავთა და ნაცნობთა პირველნი ძვირფასი დედისა, მეორე დედამთილისა, მესამე სიდედრისა, ხოლო უკანასკნელი ძვირფასი ბებისა

ელისაბედის გარდაცვალებას.

უმორჩილესად ვთხოვთ ნათესავთა და ნაცნობთა მობრძანდენ 9 ივნისს, დღით 9 საათზე საფინიხის სასაფლაოს ეკლესიაზე, სადაც წირვის შემდეგ დანიშნულია დაკრძალვა.

დოქტორი მედიცინისა, პრივატ-დოცენტი მარტინი პავლეს ძე მოსაშვილი 8 მაისიდან მიიღებს ავთომყოფებს დღის 8 საათიდან ნაშუადღევს 2 საათამდე და ნაშუადღევს 5 საათიდან საღამოს 8 საათამდე. გომბიტის ქუჩა, მისეჟივლის სასაფლაოს პირდაპირ № 6.

მ. მ. კოხრეიძე უტყვის ყველას, უკეთესს ნემსებს, ემბარება მშობნარეთ და აძლევს ავთომყოფთ რჩევადრიგებას ყოველ დროს. ალექსანდრეის ქუჩა, სახლი თევდორაძისა, ფილიპოვის მახლობლად პირდაპირ.

მუშაობს ხრამის მადნეული წყლის მძ. შორაშლაძის საამქროლო

ა ბ ა ნ ო.

აბანო მდებარეობს მდინარე ბუნებით შემკულ მთის პირზე და, როგორც ნამდვილი გამორკვა, კურნავს მრავალ სხვადასხვაგვარ ავთომყოფებს; ქარებს (რეჟმატიზმს) სხვადასხვაგვარ მუწებს, სეპსისა, ნეფრისის, ნეფრისის, ნეფრისის, ნეფრისის (მაღარას), კუჭის ტრაქტის, ვენერულ ავთომყოფებს, გუგუშის, სისინეს და სხვა. წყალი მიიღება ცივი და თბილი. ხრამისში იმყოფება მუღმედი ქეში, სადაც მსურველს შეუძლია მიმართოს დარიგებისათვის, არის სუფთა საკუთარი ვანები, სუფთა ბინა, და სასმელ საქმელი. ფასები ყოველივეზე ძლიერ ზომიერია. აბანო მდებარეობს სადგურ „სურნა ვადა“ სწავლაში სადგურია მატარებლის გასაჩერებლად. სადგურიდან 150 საყენია აბანომდე. ქუთაისის სადგურზე მოითხოვთ ბილეთები სადგურ ხრამისის „სტანცია სერნია ვადის“. ქუთაისიდან მატარებელი გადის დღის შვიდის ნახევარზე, დაბრუნდება საღამომით. თ.

ექიმი ი. არამიძე ქალაქის საავთომყოფის ორდინატორი. განახლებად კანის, ვენერულ და სიფილისიანი ავთომყოფების მიღება ახალ ბინაზე, დღით, 12—2 საათ, საღამ. 6—8 საათ. მისამართი: ლევაშოვის ქუჩა, ალბერგის სახლი.

ექიმი რამიზიანი დაბრუნდა და განახლდა ავთომყოფების (ქორუზული და ქალური ავთომყოფა) მიღება თავის ძველ ბინაზე. ავთომყოფების მიღება—დღის 12 საათიდან 2 საათამდე.

ექიმი მ. ბ. მულინი გადმოვიდა ქუთაისში თფილისის ქუჩაზე ჩიკაიძის სახლში. ღებულობს ყელისა, ცხვირისა და ყურების ავთომყოფებს. დღით 2—3, საღ. 7—8.

ბაბილის მძიმეები
მანაღარიშვილი & სტრუვანოვა.
ბ ა თ ო მ ი დ ა ნ გადმოვიდნენ ქალ. ქუთაისში. თფილისის ქუჩა, სახლი ბატაძისა, ფილოლოგის თუთუნის ფარისის გვერდში. ავთომყოფებს ღებულობენ დღის 8—2 და საღამოს 5—6. არჩენენ ავთომყოფებს კიბებისა და ღრძილებისას. აკეთებენ ხელოვნურ კბილებს: კაუჩუკზე, ოქროზე და ალუმინზე. ღრძილების ავთომყოფებს არჩენენ რამდენიმე სვანზე ახალი საშუალებით. თ.

ბაბრიელ იოსების ძე
ექიმი გოკიელის
ელმბარონისა და სინათლის კაბინები. შინაგანი წყურბებისა და ვენერულ ავთომყოფების მიღება დღის 9—12 საათ. საღ. 9—8 საათ. ალექსანდრეს ქუჩა, საკუთარ სახლში.

ქუთაისის ქალაქის გამგეობა საყოველთაოდ აცხადებს, რომ ქალაქის საავთომყოფოში, სადარბაზო ავარაკში, კანისა საგუმიარო განყოფილება, სადაც ვიყავი დროს, დღითა და ღამით შეიძლება მიღებულ იქნენ მშობიარენი. 14—2—234.

აკაკის საღამო.

დღეს, 9 ივნისს, ქუთაისის საისტორიო და საეთნოგრაფიო საზოგადოება დიდგვარი მგონის აპაკის დაადგინა დღის აღსანიშნავათ გამართავს ლიტერატურულ-მუსიკალურ-დრამატულ

„საღამო“-ს.

1, სიტყვას საღამოს შესახებ წარმოსთქვამს ტრ. ჯაფარიძე. 2, კიტა აბაშიძე წაითხავს რეჟერატ. 3, წარმოდგენილი იქნება აკაკის ისტ. დრამა „პატარა კახიდან“ მეორე მოქმედება. 4, ქართული გუნდი შეასრულებს სიმღერებს. 5, დივერტისმენტი—მუსიკა და ლექსები. 6, აკაკის მხიარული კომედია „პატიობა“ და 7, ცოცხალი სურათები.

ადგილების ფასი მომეტებულია. დასაწყისი საღამოს 8 1/2 საათზე ჩვეისორი: ვ. შალიკაშვილი.

ამით ვაცხადებ, რომ ჩემდამი რწმუნებულ ცაბაშის ვაჟს დასაწყისს სასწავლებელში განემოკრებით გამოცდა (перезаменовка) დაიწყება 3 აგვისტოს ან 1915 წ., სწავლა 7-ს და მისაღები გამოცდები 27 იანვრე აგვისტოს. 2 1 447 ინსპექტორი ჯგაშვი.

ქირავდება

ოთხი თვლი ოთხი მეორე სართული, კარლოვის დასაშვებში, რეალურ სასწავლებლის მახლობლად თავისი მოწყობილობით; მიმართვა შეიძლება შავთა რიგანაშვილის საფაქრის, ვორონცოვის ქუჩაზე. 4—4—237ს

ო ე ი

(პეტ. დვ. საინტესოვან).
კავასიის აპარეში.
6 ივნისი.

პეტროვადი. ოფიციალური, კავასის სამხედრო შტაბისაგან 4 ივნისი. ზღვის გასწვრივ ჩვეულებრივ სროლა იყო. ხეობის ჩრდილოეთით ოალებმა იერიშების მოტანა განიზარებ, გრამ ჩვენებმა ხელი შეუშალეს. დარჩენ ადგილებში მდგომარეობა არ შეცვლილა.

ლონდონი. ტაიმს სამხედრო მიმოხილველი, მსჯელობსა გალიციაში მომხდარ ამბების შესახებ წერს: გერმანიის აზრათა აქვს მთელი იალიციის მოსპობა და ამიტომ თავისი აღსაკუთრებით რუსეთის წინაშეგ ხმარობს. ამ მომენტით უნდა ვისაჯებოთ და რაც ძალი და ღონე გვაქვს შევცადნეთ გერმანიის შეზღუდვას დავლეთით. ფრანგები უკვე სახელოვნად და მოხერხებულად ასრულებენ ამ მიზანს და ექვს გარეშე, რომ მოკავშირენი დავლეთით გერმანელებს ძალზე ავიწროებენ: აყენებენ მთაურიცხველ ზარალსა გერმანია იძულებულია საფრანგეთ და ფლანდრიაში დიდძალი ჯარი იყოოს. რუსების გასვლამ გალიციიდან კლი არ უნდა გავგვიტეხოს. ჩვენ უნდა ვივარდეთ მტრის ჯარი ფლანდრიაში, ლიბოლის ნახევარ კუნძულზე და ან სს რომელიმე ადგი-

ლას. რუსეთს ჯერ ერთი მესხეთელიც არ გამოუყენია იმ ხალხისა, რომელიც ომში გამოსადგება. და თუნდაც გალიცია დროებით დაჰკარგოს, ავსტრია-გერმანიის ჯარს არ შეუძლია შეესიოს რუსეთს, ვინაიდან მტრს ამისა თავი არა აქვს. ჩვენი ვალი გერმანიის შემუსვრა. თუ წინააღმდეგობა გერმანიის დღეში 10,000 ჯარის კაცს მოვუხსობთ, ეს იმას გვაჩვენებს, რომ ჩვენ მიზანს კარგათ ვახორციელებთ. და გერმანიის ბელიც დღეს თუ არა ხვალ მაინც გადაწყდება და ბოლო მოვლდება მის თარეშს. მაგრამ ჩვენ უნდა ვერიდოთ ყოველგვარ ავანტიურას, როგორც იყო ბრძოლა ულგასს ან სოდანთან, ვინაიდან ასეთი ავანტიურა გერმანიას აუცილობელ გამარჯვებას მიანიჭებს. საპოზიციო ომი, რასაკვირველია მტრის მტად მომქანცველია, მაგრამ თანდა თანობით დაასუსტებს რა იგი გერმანიის, საბოლოო გამარჯვებას მაინც ჩვენ მოგვანიჭებს...

პეტროვადი. 5 ივნისი. თუ როგორ დავთ სულით მტრის ჯარი ერთი თვის განუწყვეტელ ომის შემდეგ ნიკოლაევის ხაზზე, ამას გვიმტკიცებს შედეგები ამხვი, რომელიც მოხდა ამ თვის სამს. დონის სამა ყაზახმა—პეტრე მუჟკუნდუკოვმა, ტარმინმა, ესაულსკიმ და ქევიტა რაზმის ჯარის კაცმა ვასილი ნეგურმა, რომელთაც სხვა და სხვა მინდობილობა ქონდათ, შეაჩინეს, რომ ერთ ჩვენ ბატალიონს ავსტრიელები ზურგიდან მოქეცოდნენ, მაშინვე გაქანენ და მტრის შეუტრეს. ავსტრიელებმა რომ მათკენ მიმავალი ყაზახები დაინიხეს, შეშინდნენ და მოკურცლეს. ამ ოთხმა კაცმა დაატყვევეს მტრის ბატალიონის უფროსი, ხუთი აფიცერი და ას ოცდა ერთი ჯარის კაცი საიმპერიო, უნგრულთაგან შემდგარ, პოლიცია და მახლობელ შტაბს წარუდგინეს.

პარიზი. 5 ივნისი. საფრანგეთის საზღვაო შტაბის ოფიციალური ცნობა. საფრანგეთი ინგლისის შეერთებული საზღვაო ძალა ხმელთაშუა ზღვაში მოქმედებს იტალიის ფლოტთან ერთად. ეს შეერთება მოკავშირეთა საზღვაო ძალებსა საშუალებას იძლევა რომ უფრო ბეჯითად უთვალთვალონ ადრიატიკის ზღვას. მოკავშირეთა გემები დაქმნენ მოსპობათ. იმ საწყობებს, რომლებიც გერმანიის წყალ ქვეშა ნაგებს ნავთს აღივინ.

კიევი. 5 ივნისი. აქ ყოველ დღე მოდიან გალიციიდან გამაქცეულები. სულ ოციდა 15700 გლეხი და 1890 სხვა და სხვა წოდებისა. გლეხები, თითქმის ყველა, მინდვრის სამუშაოზე გავიდნენ.

პეტროვადი. 5 ივნისი. ოფიციალური. ჯარების მთავარსარდლის შტაბისაგან. ამ უკანასკნელ დროს პეტროვადისა და სხვა ქალაქებში დაჰყარეს ყოველ შეუწყნარებელი და უსაბუთო ხმები არ არსებულ სამხედრო მოქმედებათა შესახებ. რადგანაც ეს ყალბი ხმები სოფლებშიც ვრცელდება, ამიტომ შტაბი საყოველთაოდ აცხადებს, რომ უმაღლეს მთავარსარდლის შტაბისაგან გახეთქებულ ხმებში გამოქვეყნებული ცნობანი სასყვებით აგვიწერენ ხოლმე ყოველდღიურ ნამდვილ და უტყუარს ამბებს, მაშასადამე სხვა ხმებს ავრცელებენ ან მხდალები და მშინარანი ან და ბოროტგამზარებელი, რომელთაც აღბათ უნდათ რომ ხალხში შინი და ძრწოლა გამოიწვიონ და მით ხალხის სულის სიმშვიდე დაარღვიონ, 5 ივნისი 1915 წ. პეტროვადი.

პეტროვადი. 5 ივნისი. სამხედრო უწყება. 4 ივნისი. ვისლის იქითა მხარეს, დეომერუკა—მდ. კამენსკაია—ლოსოვ—ობუსისის რაიონში ამ უკანასკნელ დროს საარტერიო ბრძოლა უფრო გაზაღდა. 1 ივნისს მოწინააღმდეგე აღგილადი და სრულიად უმინდობითა ფის სასტიკი ბრძოლა ასტეხა.

პეტროვადი. 1 ოფიციალური. უმაღლესის მთავარსარდლის შტაბისაგან. 6 ივნისი. შავლის რაიონში მდგომარეობა არ შეცვლილა. ნეპანის დასავლეთით გერ-

ოციდა 15700 გლეხი და 1890 სხვა და სხვა წოდებისა. გლეხები, თითქმის ყველა, მინდვრის სამუშაოზე გავიდნენ.

პეტროვადი. 5 ივნისი. ოფიციალური. ჯარების მთავარსარდლის შტაბისაგან. ამ უკანასკნელ დროს პეტროვადისა და სხვა ქალაქებში დაჰყარეს ყოველ შეუწყნარებელი და უსაბუთო ხმები არ არსებულ სამხედრო მოქმედებათა შესახებ. რადგანაც ეს ყალბი ხმები სოფლებშიც ვრცელდება, ამიტომ შტაბი საყოველთაოდ აცხადებს, რომ უმაღლეს მთავარსარდლის შტაბისაგან გახეთქებულ ხმებში გამოქვეყნებული ცნობანი სასყვებით აგვიწერენ ხოლმე ყოველდღიურ ნამდვილ და უტყუარს ამბებს, მაშასადამე სხვა ხმებს ავრცელებენ ან მხდალები და მშინარანი ან და ბოროტგამზარებელი, რომელთაც აღბათ უნდათ რომ ხალხში შინი და ძრწოლა გამოიწვიონ და მით ხალხის სულის სიმშვიდე დაარღვიონ, 5 ივნისი 1915 წ. პეტროვადი.

პეტროვადი. 5 ივნისი. სამხედრო უწყება. 4 ივნისი. ვისლის იქითა მხარეს, დეომერუკა—მდ. კამენსკაია—ლოსოვ—ობუსისის რაიონში ამ უკანასკნელ დროს საარტერიო ბრძოლა უფრო გაზაღდა. 1 ივნისს მოწინააღმდეგე აღგილადი და სრულიად უმინდობითა ფის სასტიკი ბრძოლა ასტეხა.

პეტროვადი. 5 ივნისი. სამხედრო უწყება. 4 ივნისი. ვისლის იქითა მხარეს, დეომერუკა—მდ. კამენსკაია—ლოსოვ—ობუსისის რაიონში ამ უკანასკნელ დროს საარტერიო ბრძოლა უფრო გაზაღდა. 1 ივნისს მოწინააღმდეგე აღგილადი და სრულიად უმინდობითა ფის სასტიკი ბრძოლა ასტეხა.

პეტროვადი. 5 ივნისი. სამხედრო უწყება. 4 ივნისი. ვისლის იქითა მხარეს, დეომერუკა—მდ. კამენსკაია—ლოსოვ—ობუსისის რაიონში ამ უკანასკნელ დროს საარტერიო ბრძოლა უფრო გაზაღდა. 1 ივნისს მოწინააღმდეგე აღგილადი და სრულიად უმინდობითა ფის სასტიკი ბრძოლა ასტეხა.

პეტროვადი. 5 ივნისი. სამხედრო უწყება. 4 ივნისი. ვისლის იქითა მხარეს, დეომერუკა—მდ. კამენსკაია—ლოსოვ—ობუსისის რაიონში ამ უკანასკნელ დროს საარტერიო ბრძოლა უფრო გაზაღდა. 1 ივნისს მოწინააღმდეგე აღგილადი და სრულიად უმინდობითა ფის სასტიკი ბრძოლა ასტეხა.

პეტროვადი. 5 ივნისი. სამხედრო უწყება. 4 ივნისი. ვისლის იქითა მხარეს, დეომერუკა—მდ. კამენსკაია—ლოსოვ—ობუსისის რაიონში ამ უკანასკნელ დროს საარტერიო ბრძოლა უფრო გაზაღდა. 1 ივნისს მოწინააღმდეგე აღგილადი და სრულიად უმინდობითა ფის სასტიკი ბრძოლა ასტეხა.

პეტროვადი. 1 ოფიციალური. უმაღლესის მთავარსარდლის შტაბისაგან. 6 ივნისი. შავლის რაიონში მდგომარეობა არ შეცვლილა. ნეპანის დასავლეთით გერ-

აკაკი წერეთელი

მანეთა იერიშები სუვალისა და კალვარიის მიმართულებით უკუგდებულა...

ნიუნიოვის ქვეით მტერმა დნესტრზე დრდალი ჯარი გადმოიყვანა...

ტანევის ფრონტზე დიდი ბძოლა არ ყოფილა... 5-6 ივნისს მტერი ახალს...

პეტროგრადი. აფიციანტური ცნობა. რამი. 6 ივნისი. ტროლო-ტრიტინი...

ორეციის მარჯვნივ ნაპირზე, ენდორეციის მახლობლათ, მოწინააღმდეგე...

პეტროგრადი. 5 ივნისი. აფიციანტური ცნობა. უმაღლესი მთავარ-სარდლის შტაბი...

საიპერო კანცლერის აზრის გამოხატვლი „ლოკალნიკეიგერა“ ფორვერტი...

დღი ადამიანების სიკვდილის შემდეგ, ხალხს ყველაზე მეტათ მათი დამადების...

როგორ გავიხსნა აკაკი.

დ. ზესტაფონიდან თოხი თუ ხუთი ვერსის მანძილზე, მაღალ მთებში დაფენებულ...

— ბოშა! ყაწვილო! უცებ მომესმა ვიღაცის ხმა. — ვინ ბრძანდებით იყო პასუხი...

ნატალიამ ლექსის კითხვა დაიწყო. გოგობს ძლიერ სიწონათ და ნატალიამ კითხვა...

დღი ადამიანების სიკვდილის შემდეგ, ხალხს ყველაზე მეტათ მათი დამადების...

უკაცოვალელები... აი, ამ დროს, როცა რვა-ცხრა წლისა თუ ვიქნებოდი...

ხიზლავი ეწიანი, მარჯნივი უღვა თინა-
თინი, მარცხნივი ნესტან-დარეჯანი.
ეს იყო სიზმარად.
მაგრამ, ბატონებო, რა ბედნიერება
მგონისთვის თამარ ღვინათის ამაღალი
ყოფნა—თუკინდ სიზმარში.
მათი უღიღებულეობის თამარ მეფის
ამალის მგოსანი!
ეგრე ეთხვა თამარს ტახტს.
მან ნიდაყვით იგარძნო შოთა რუსთა-
ველი.
ნახა ყველა ისინი ვინც აღამალა
საქართველო. ნახა ქალები, რომლებიც
გარს ეხევიენ თამარს-როგორც მთავარს
ვარსკვლავს კრება. ნახა ქცებნი-რომლები-
იც გრივად ორბელიანის სიტყვით რომ
ესტვეათ „განადიდებდნენ მისა მეფო-
ბასა“. გასინჯა მათი მახელი, მათი მუ-
ზარდები,
გამოიღვივა და როცა თანამედროვე
საქართველო ნახა-სტევა:
— ფურთხის ღირსი ხარ შენ საქარ-
თველო!
ღირსი განა ასეთ მომხიზლავ სიზმრის
შემდეგ ნამდვილი ცხოვრება!...
მაგრამ სასოფარვეთილებამ გაურა და
საქართველოში გაისმა მისი ხმა:
— არა, აპყვავდეს იმელი, გულს ვერ
გამიტებს ქალარა,
გმირებს დაქებებს, უყვირის ჩემი და-
ფი და ნიღარა!
არავის გულში, არავის გონებაში არ
ყოფილა ისე ვარითაიებული საქართვე-
ლო, როგორც მის გულში, მის გონე-
ბაში.
ილია ქავევაძე არსად არ დიარებო-
და. გაერთიანებული საქართველო მის-
თვის მხოლოდ მიზანი იყო ჯერჯერობით.
საქირო იყო ამის ქადაგება, ამაზღ ზრუ-
ნვა. და მკონია, მოკვდა ისე, რომ ჩვენი
გაერთიანების შესახებ მტკიცე რწმუნაც
არ წაუღია თან.
აკაკი თვით იყო გზიერი ამ გაერთი-
ანებისა.
— სჯა მე ვარ—იქ საქართველოა!
არ არსებობს ქარალი, იმერეთი, სა-
მეგრელო, გურია—არის ერთი საქართუ-
ლო და შემომხედეთ მე.. მე ბიარალი
ვარ მისი!
და მართლაც არ გადარჩა კუთხე, სა-
დაც თარსი ფხვით არ მისულაყოს.
იგი ჰქრედა ყვავილებს მთელი სა-
ქართველოსისა, სუნთქავდა ჰაერს საქარ-
თველოს ცისას და ამ წუთშიც დამარ-
ხულია იქ, სადაც სდგეს გული საქარ-
თველოს—თფილისი.
ტყვილათ კი არ დაფრიალებდა მის
კუმბს შვი ბიარალი ზედ წარწერით:
— შენი სამარე ჩვენი გულია!
ფანსმან-ფარაუხა.

აპაკის ღვთობა.
9 ივნისი „ჩვენი აპაკის“ დამდების
დღეა; დღევანდელი დღე **ქართველთა გა-
მართიანებადღეა.** აპაკის დღესასწაულია:
დღეს აპაკობა!
„ინოვობა“, „გოროგობა“, „ელიობა“
და სხვა ასეთი დღევანდელი დღის წარ-
მართვითაა ერის წარსული კულტურის ცხო-
ველ მყოფლობას და ერის ზნე-ჩვეულებების
შემოქმედებას;
ხოლო აპაკობა გვარწმუნებს, რომ ქარ-
თველი ერთი თანამედროვე საერთაშორისო
კულტურის გზას დაადგა და სწრაფი, მტკი-
ცი ნაბიჯით მიჰყვება რომ ისიც უმაღ-
ლესი კულტურის წარმომადგენელთა რიგ-
ში ჩაიღებოს და აწინააღმდეგოს მთელ კაცობრი-
ობას უწინამძღვროს.
თუ აპაკის გასვენების დღე, 8 თებერ-
ვალი „საერთო საერთო გლობის დღე“
გადაიქცა, სამაგიეროდ აპაკის დაბადების
დღე, 9 ივნისი საერთო საერთო დღესას-
წაულია, „დღეობის“ სრული გამოხატ-
ველი უნდა იყოს.
ქართველი ერთი ბუნებრივით მხიარული
ხალხია და თუ საერთო გლობა მან 8 თე-
ბერვალს ღირსეულად გამოხატა, მით უფ-
რო ის დღევანდელ დღეს, ახალი საერთო
დღესასწაულს აღფრთოვანებით, ზეადტა-
ცებით და თავისებური ქართველური მხი-
არულებით უნდა ეგვიდებოდეს. მაგრამ ჩვენდა
სავალალოთ დღეს ამას ვერ ვხედავთ, ასე-
თი მხიარულება საქართველოში არე მარცხე
არა ჩანს; და ეს არა იპიტობა, რომ, რო-
გორც თვითონვე დიდი მგოსანი აპაკი
წინათ ამბობდა, „ქართველებმა საზოგა-
დო მოღვაწის მხოლოდ გლობა-დამარხვა
ვიციტ კარგია“; არა, ამას ქართველებს
ვერ შევწამებთ თვით აპაკის იუბილეს გა-
დახლის დღესებულ სურათთა სისწორით
მოწაობს იმას, თუ რამდენაა მგზნებარე
და აღფრთოვანებული შემოქმედია ქარ-
თველი ერთი ღმერთისა.
დღეს კი სავსებელი როდია, თუ
ყოველ მხრივ ქარში ჩავარდნილი ხალხი
შესავერ გატაცებას ენერჯის და შეგებას
ვერ იჩენს: საერთაშორისო, მსოფლიო
ომით გამოწვეული „საერთო საერთო გლობა-
ვა“ და შინ ჩვენი ხალხი უმრავლესობა-
ბის, გლეხთაობის დამწვევს, ეს ისეთი
საერთო საერთო უბედურებაა, როცა არა
თუ ახლათ აღორძინებული-შექნილი კულ-
ტურული ჩვეულება ისტორიული პირის
პატივისცემითა გამოართული დღევან-
უკუ დება არამედ საუკუნოებით გან-
მტკიცებული ხალხური ზნეც დავიწყებს
ძღვევა.
დღეს ხალხი ყოველგვარ „დღეობებს“
უარყოფს და „სოლომონით ჩაფიქრებული“,
გლობატორილით მოკული მომავლის ვარ-
და ლექსი გაუმძღვროთ დავეწვიე, დავუ-
წვიე კითხვა. წავიკითხე ერთჯერ, წავიკი-
თხე მეორჯერ და მესამეთ ლექსი უკვე
ზებირათ ვიკოლი.. შემდეგ ყველაგან, ჩემს
ტოლსა და ამაზაგებში, სოფლის გოგო-
ებში თამამთ ვამბობდი და სახლში ვა-
გრტებდები.. მაგრამ ვინ იყო აპაკი ჯერ
ჩემთვის მაინც კიდევ საიდუმლო იყო..
ხშირათ ვფიქრობდი მასწავლებლისა-
თვის მეკითხა, მაგრამ ვერ ვაბერხებდი,
მრცხვებოდა—თანაც მეშინოდა, რადგან
მასწავლებელსა და მასწავლეს შორის,
იმ დროს მამაშვილური განყოფილება არ
სულედა.. მასწავლებლის ძლიერ გვეწვი-
ოდა და უზარალოთ მისთან მუსიკალი ჩვე-
თვის მიუწოდებოდა იყო. მეც მიტომ ვი-
ხანავდი ამ საკითხს ასე დიდხანს, აუხსნე-
ლად—განუმარტებლათ.
ერთ დღეს მ. დევანოვი შემობრძანდა
და ქართულ ენაში გამოგვიცადა. რაღაც
ჩემს ბედზე აპაკის ლექსი წავიკითხა. ამ
ლექსის დღე აზრი აგვიხსნა, გავაგებია
ბოლოს ასეთი კითხვა მოგვცა:
— ბავშვებო, თქვენ იცით, ვისი დაწე-
რილია ეს ლექსი?
— აპაკი მ-ვაძახეთ ყველამ.
— იცით, ვინ არის აპაკი?
ყველა გაჭმუღობდა.
დიდ ხანს იყო სიჩუმე გამეფებული
კლასში, არავინ პასუხისათვის ხელს არ შვერ-
და. ერთმანეთს გადავხერხებოდით და
ვსაუბრობდით. მე, თუმცა უცებ გამიღვია
თავში—ესტეა: აპაკი საჩხერელი ბიჭია—
მეთქი, მაგრამ სწრაფად შეგხვდით, ენა
ჩაიკვილიდა..
კლასში ყველაზე წინ ვიჯექი. დეკანო-
ზი პირდაპირ მიცქეროდა! სულიერი
დღევა პირბედაც დამტკობოდა. რაღაც

სკვლავს გაქურდებს. არას უჭადის მას
აწყობა და მომავალი? არა კითხვით არის
დღეს ხალხი შეპყრობილი და რა გასაკვი-
რელია თუ ის დღევანდელ დღეს შესა-
ფერათ ვერ ეგებება!
ჩიუხედავთ ამისა ქართველთა ერთი
წრე „აპაკის დღეს“ მაინც გამართავს,
საქართველოს ზოგ ცენტრალურ ადგი-
ლებში „აპაკის დღე-საღამოებს“ მაინც
გააწყობს, რომ ამით ქართველთა ისტორი-
ული დღე სისწორით აღნიშნოს და
ახალ კულტურულ ჩვეულებას დასაწყისი
მისცეს რით უნდა გამოიხატოს ასეთი
„დღეობა“?
დასახულ ისტორიული პიროვნების უღ-
რემეს პატივისცემით; ხოლო პატივისცემა
ყოველ დროში ეპოქის შესაფერი ფორმით
იხატება.
კაცობრიობის გავლილ ცხოვრებაში ისე-
თი ხანაც იყო, რაც აღამიანი თვის უღ-
რემეს პატივისცემას ღვთის ან ძლიერა მოსი-
ლი სარდლის პატივისცემით თვის ღვიძლ
შვილს მსხვერპლათ სწირავდა; თავისივე
ხელით სჭრიდა ყელს მის წინაშე.
ამაზამისაგან თავისი შვილის ისაქის
მსხვერპლათ შეწირვის. ისტორია ყველამ
იცის. ამ გვარი ფაქტების კაცობრიობის ის-
ტორიას ბევრი არსობს, მაგრამ ყველა ეს
მხოლოდ დაბალი კულტურის გამოხატ-
ველია, დღეს მაღალი კულტურის განვი-
თარების ეპოქაში კაცობრიობა, ცხადია
ასეთ ველურ საშუალებას არ მიმართავს
და ისტორიულ პიროვნების პატივისცემე-
ლათ უღანაშუალო სისხლს არ დაღვრის,
სამაგიეროდ იგი ახლა თავისი გრძობის
გამისახატავათ თავის მრავალ ფეროვან
ხელოვნებას ხარობს და სულეერ შემოა-
ქმედებით ძალას დაუზოგავთ სწირავს.
ახლა ის ამა თუ იმ მოღვაწის პატი-
საცემლათ მართავს „სამუსიკო-სალიტე-
რატურო დღეებს“ ან საღამოს“, ისტორიულ
პიროვნების ხსოვნას, ლექსს ან სიმღე-
რას უძღვნის“ და მერე „საშვილიშვილო
ძეგლს“ უდგამს.
მაგრამ ყველაზე შესაფერი და მაღალ-
კულტურული ის არის, როცა პირო-
ვნების, გინდ კოლექტივის პატივისცე-
ლათ აღამიანი თვის სულიერ ძალ-ღო-
ნეს იმ სწავლა-მოდერების გავრცელებას,
ან იმ საზოგადო საქმეს ალევს, რომელ-
საც პატივისცემა პირი ან კოლექტივი
მთელ თავის სიცოცხლეში ემსახურებო-
და; და ამიტომ ამ მაღალკულტურულ
მოვალეობის შესასრულებლათ უპირვე-
ლესათ ყოველსა საქიროა ვიცოდეთ: რას
და როგორც ემსახურებოდა პატივისცე-
მი პიროვნება: რას ან ვის შესწირა მან თ-
ვისი სიცოცხლე.
აი, როცა ამას გავიგებთ და ჩვენც
იმავე საქმის სამსახურს თავავადობთ
მოუფერად ვიჯექი. პირის სახე განწი-
თლებოდა და დევანოზი, თურმე ამას
ყველაფერს ამაჩვენებდა.
— აბა, ხ—ძე! გეტყობა შენ რაღაც
თქმა გინდა! სტევი ვინ არის აპაკი?
— უცებ წამარდი და სხარტულათ
წამოვიძახე: აპაკი, საჩხერელი ბიჭია!
— ხა! ხა! ხა! გადკავსისა უცებ დე-
კანოზი, ადგა, მოვლა ჩემთან და თავზე
ხელი გადავიხვა.
— ვინ გითხრა, ხ—ძე! აპაკი საჩხერე-
ლი ბიჭიაო, ჰა! ვინ მოგატყუა?
მე ვაწვითლდი. სიჩხვითი ავდაგ-
დავდი, თვალმდებრ უნებლიეთ ცრემლე-
ბი გაღმომცვენდნენ. „ნეტავ ვნა მომტე-
ხოდა და ეს სისულელე არ წამომეროშა
მეთქი, ვიფიქრე ჩემთვის და გავჩერდი,
პასუხს არავის ვაძლევდი.
— მართალია, აპაკი საჩხერელია, მაგ-
რამ ბიჭი კი არა პირველი თავადიშვილია!
აპაკის გვარი წერეთელია. იგი საჩხერეში
დაიბადა და იქვე ცხოვრობდა. გვიმბო
მამა დეკანოზმა და ამით ჩემი სახის სი-
წილედ ნახვრათ მაინც შეამსუბუქა. ცო-
ტა დაავსდილი.. „მადლობა ღმერთს
მთლათ სისულელე რომ მაინც არ მით-
ქვამს მეთქი, ვიფიქრე ჩემთვის და ჩავჯე-
ქი.. ამის შემდეგ რამდენჯერ შემომხე-
დავდა დეკანოზი, აუტყდებოდა სიცილი
და დიდხანს თავისთვის, კუთხეში ჯისკი-
სობდა..
დიდ ხანს აღარ დავჩინებლვარ დე-
კანოზის შკოლაში..
თეოდ. ხუსტივაძე.
(შემდეგ აქნება).

შეუდგებოთ, ხოლოდ მაშინ შეგვიძლია
გულწრფელათ აღვიაროთ, რომ ჩვენ მისი
ნამდვილი პატივისცემელი ვართ. სხვა-
ფერი კი ყოველი ჩვენი ძახილი: „მიყვარს
და სულს მარჩენია“ ესა და ეს მოღვა-
წეო, გამრყენელი ცხოვრება და უტიფ-
რობა იქნება!
და როგორც ყველამ ვიცით, სწორეთ
ასეთი ცხოვრება და ოპორობა ყველაზე
უფრო ჩვენი აპაკის“ ეჯავრებოდა.
მაშ, უნდა ვიკითხოთ: რას და როგორ
ემსახურებოდა აპაკი მთელ თავის სი-
ცოცხლეში, რა შექმნა მან ისეთი, რომ
მელიც მთელ ქართველობას „ერთთა-
ნებს“ დღეს და რომლის მეოხებით მხო-
ლოდ ერთად ერთ ქართველ „მეშაოა-
ერს“ შეუძლია თამამთ სთქვას: აპაკი—
ჩემია და აქედან იგი ჩვენიც“ არისო.
აი ამ კითხვის ნათლათ და სრულათ
გარკვევა, ერთი სიტყვით, გაგება იმისი,
თუ რატომ არის აპაკი „მეშაოა ერის“
მგოსანი და როგორ მოხდა, რომ ამით
იგი ჩვენიც“ ე. ი. მთელი ქართველ
ერის პოეტათც გადაიქცა, უტყუარ გზას
გვიჩვენებს და საშუალებას გვაძლევს, თუ
ერთი და როგორ გამოვხატოთ ჩვენი
ულრმესი პატივისცემა აპაკის პიროვნე-
ბისადმი, როგორ შევამყოთ შარაფანდელით
მოსილი მისი სახელი და რით ვემსახუ-
როთ მის სათაყვანებელ არსებას, მის სა-
ყვარელ ქართველობას.
აი ამ კითხვების გამოკრევე და სის-
წორით გაგება იქნება უდიდესი და უაღ-
რესი „დღეობა“ ქართველობისა და იმავე
ღრის აპაკისაც; ამით დაიწყება „აპაკის
დღეობა“, ხოლო ქართველ „მეშაოა-
ერის“ ერთსულოვნების კვლავ აღდგე-
ნით და ქართველი ერის კაცობრიობას-
თან მქილდრო დავეწვივებით დამთარდე-
ბა იგი.
ამიტომაც არის, რომ დღეს ჩვენ ჩვენს“
სავარულ მგოსნის ლექსებს ირდინათ
ვიგონებთ და მისივე სიტყვებს ქართველ
ონგურზე ტკბილათ დავმღვროთ:
„მაგრამ ვხედავ მომავალში“
გამოსულა მუშათ ვრი,
ერთმანეთთან შეთანხმებით
ძლიერი და ბედნიერი..
გამარჯობა ნამდვილ მუშებს!
ვაშა, ვაშა მომავალსა!
ის ასწორებს დღევანდლებას
გამრუდებულ გზა და კვალსა!
სანდრო მაქე.

სახებ საქირო აღარ იქნება, რადგან რა-
ღენიმე ათასი მან. თვით ამაზაგობას ექ-
ნება ხელში ამ საქისათვის რე ქართველ-
ლებელ თანხათ იქმარებს მასე ქართველ-
ყველა ამაზაგობამ მარსის წინაშე მისი
სხვა პირველი მოთხოვნების საგნების
მიწოდება შეღავათიან ფასებში—ზოლოთა
საქიროა, ვიმეორებ. თაოსნობა და თეთრ-
მომქმედების გამოჩენა შეთანხმებული მე-
შაობით.
თვითებული კოპერატივი ცალკე კი
არ უნდა აწყობდეს ამ საქმეს, არამედ
სხვაგვართ, მაშინ ძალაც მეტი იქ-
ნება და საშუალებაც, სოფლებიდან ჩა-
მოდის ბევრი მომხმარებელ ამანაგობების
წესების დასამტკიცებლათ—შუამდგომ-
ლობა აღძრულია, მხოლოდ საქმეს დაქა-
რება ესაქაროება ან შეიძლება ზორო-
ლური ხასიათის მიზნები უშლის ფლოს.
თვითებული ასეთი ჩამოსვლა სოფლის
წარმომადგენლებს შერეული სოფლები-
დან ძლიერ ძვირათ უჯდებათ და ვერც
გაკეთებენ საქმეს ერთი ან ორი დღის
ჩამოსვლით. აქაც შეგვეძლო დიდი დახ-
მარება გავვეწია და სარგებლობა მოგვე-
ტანა, მაგრამ საქიროა სურვილი და შე-
თანხმებული მეშაობა ამ ნიდაგვზე. მე
ხელში მაქვს ათი-თორმეტი ამანაგობი-
დან გამოგზავნილი თხოვნები და რწმუ-
ნებულობა, მაგრამ შემოდია ყველას დახ-
მარება გაუწეო, როცა ვიცი არავე არ
იწყებებს თავს და ასეთ დახმარების მნიშე-
ნელობას არავე აძლევს. სამტრედიის
რაიონშიც დილა მუშაობა იმ ნიდაგვზე,
რომ კოპერატივები შეეკაშირდნენ. იყო
კრება, აირჩიეს კომისია, მაგრამ თუ სა-
შუალება არ გამოიხატა საორგანიზაციო
ხარჯების დასაფარავათ, ისე არაფერი გა-
კეთდება.
ადგილობრივი განყოფილება საქველ-
მოქმედო საზოგადოებისა უმთავრესს მნიშე-
ნელობას აძლევს არა ასეთ დახმარებას,
არამედ იმას, რომ რამდენიმე ვაგონი
სიმინდი იყოს და სამოსალობის ხალხს
დაეზოგდეს. ჩვენის აზრით ამას არ აქვს
არსებითი მნიშვნელობა, როცა ასი ათა-
სობით ხალხი დამსუფლოდა. ვისაც უღვა
არ შეუძლია სესხი უნდა მიეცეს და ვი-
საც შეუძლია იყოს, იმას შეღავათიან
ფასებში სიმინდი უნდა მივაწოდოთ. სა-
ქვეყო დახმარება ამას დაქრქვევა.
გრ. გიგინეიშვილი.

**ღამეულთა დახმარე-
ბის შესახებ.**
(დასასრულა)
ასხალი ამბავი.
ძუთაისი.

ღამეულთა დახმარე-
ბის შესახებ.
(დასასრულა)
ხშირათ არის, რომ სოფლებიდან ჩამო-
დინ თითო-ორიოლა წვილი კრედიტის
წარმომადგენლები ან საზოგადოების ვე-
ტილები, მაგრამ აქ ვერავის ნახულობენ
მით დამხმარეს ამ საქმეში, ან რჩევის მიმ-
ცემს და საღამოს მატარებლით სახლშივე
ბრუნდებიან. განა ასეთი უყურადღებობა
ხალხისადმი და მისი გაქარვების არა-
ფრად ჩავდება დილა დანაშაულობა
არ არის? ნუ თუ არ შეიძლება აქრო-
მელიმ დაწესებულებასთან ისეთი კომი-
სია ან კომიტეტი არსებობდეს, რომე-
ლიც ხალხს დახმარებოდა რჩევით, შუამ-
დომლობით და ნამდვილ გზაზე დაუენე-
ით. ახლა კოპერატივებს არავინ ხელს
არ უშლის, მთავრობა და სახელმწიფო
ბანკი ყველაფრით მოხმარებობან, მხო-
ლოთ საქიროა გზის მიგნება და შესა-
ფერი მოქმედება, რადგან თავისთ ხალხს
მთავრობის მოხელეები ვერ გამოუწყობენ
საქმეს ღვით მოქმედება-თაოსნობა საზოგა-
დობიდან უნდა იყოს.
გუშინ ჩამოსულან ქუთაისში ნიკოთის
საქრედიტო ამანაგობის წარმომადგენ-
ლები მღვდელი თ. კალანდარიშვილი
და ბ. ჰ. დოლიძე, რომელთაც
მთელი დღე უძებნივარ და რომ
ვერ მნახეს ჩემს სახლზე თხოვნა დაუ-
ტოვებიათ. სწერენ, რომ რაიმე ღონის-
ძიება მივიღო და სიმინდი მივაწოდოთ
საყიდლათ, რადგან მეტი მოთხოვნა აღარ
შეიძლებოდა. დაუტოვებიათ რწმუნებუ-
ლობა ჩემს სახლზე და დაბეჭდვით
თხოვლობენ დახმარებას, გარდა ამისა
იწერებიან სიმინდი ამანაგობას ნღამით
მიეცეს და რომ გაყდება, შექმდე გადა
ვისხდითო.
ფირმისთვის ძნელია ნისიათ სიმინდის
გაგზავნა, მაგრამ ამაზაგობას ყოველთვის
შეუძლია ახალი კრედიტი გამოანახოს სა-
ხელმწიფო ბანკში ვაგონების გამოსაყი-
დათ. მაშინ უფრო იფათო დაუჯდებათ
საქონელი და არავის ხვეწნა ნღობის შე-
ღვით.

